

2018. június 1.

Kiadó-Szerkesztő: Kaskötő István, Kamarás Klára

XII. évfolyam 6. szám.

nyitó oldal
impreszum
beküldési feltételek
kapcsolat
vendégkönyv

TARTALOM

1. oldal

próza, versek

Asperján György:
Ballada a tisztesekről
Baranyi Ferenc: Apám
Baranyi Ferenc:
Előszó a Kaláka Antológiához
Kajuk Gyula: Búcsú a gyártól
Kamarás Klára: Körbe-körbe
Király Gábor: A disszidancia
Nagy Antal Róbert: Mélység
Nyakó Attila: Sic transit gloria mundi
Péter Erika: Legendák lettünk

2. oldal

próza, versek

A. Turi Zsuzsa: Június
Albert Lőrincz Márton:
A naptár szerint
Arany-Tóth Katalin: Kuporgó
Asperján György:
Gyermekkori emlékek. 1.-2.
Bittner János: Bűvölet
Bodó Csiba Gizella: Apró neszekben
Bokros Márta: Ötévesen
Fövényi Sándor: Tulipánok
G. Ferenczy Hanna: Hát igen...
Hajdú György: A NER dicsérete
Hajnal Éva: Kamera a fiúvécében
Jóna Dávid: minek a kérdés?
Kis-Mezsei Katalin: Ölelés
Kolev András: Állomás
Kő-Szabó Imre: Az öreg temetőőr
Lelkes Miklós: Versbeli nép
M. Laurens: Nincs haszontalanabb
Márkus László: Műhiba?
Nógrádi Gábor: A hátsóló, Róbert
Pethes Mária: A keletkezés földje
Sepa Brown: 3 haiku
Soós József: Elhagyott vasútállomás
Szeicz János: Római-parti fák
Tiszai P. Imre: Hatodik parancsolat
Uhrman Iván: A filológus varázslata
Vadász János: „Idill”
Varga Ibolya: A hónapya

3. oldal

mikroszkóp

Asperján György Ballada a tisztesekről

Itt az alja érvényesül,
ki pénzt és becsületet elcsal,
ki bűnhöz bűnnel elszegül,
zsebre alávalót magasztal,
hasznos pribékké vetemül,
ölni sem habozik sokat,
börtönben vesztén sosem ül -
tisztes e honban áldozat.

Ki pénzért fogan, bérbe szül,
kinek jó bármily szennyes asztal,
ki politikus, istenül,
s jót szánt szándékkal nem tapasztal,
sötét lelkébe néz egül,
kinek kedvez az alkonyat,
csillag korom éjbe vegyül -
tisztes e honban áldozat.

Ki gyérítve is emberül
helyt áll, gyorsan elbánnak azzal,
nem árt, mégis megszegyenül,
fél a téltől, dermed tavasszal.
Tiltakozna, ha még hevül,
s ráébred: nincs más változat.
Élne, s halálba szenderül-
tisztes e honban áldozat.

Gazdagnak mindig felderül,
vesztést veszteségbe fogat.
A jó áll örökre csehül -
tisztes e honban áldozat.

Baranyi Ferenc Előszó a Kaláka Antológiához

Előszó?

Nem véletlen a kérdőjel. Ez az előszó inkább személyes vallomás. Versek elé én nem tudok értékelő dolgot írni. Nem vagyok alkalmas arra, hogy pályatársaim munkáit ítéssz-szigorral és alaposággal megítéljem, hiszen magam is költő volnék, azaz

KÖNYVAJÁNLÓ

A
MERCATOR STÚDIO
kiadásában megjelent
e-könyvek innen is nyithatók

Bittner János: Rohanj!
Fetykó Judit: A kapun túl
Fetykó Judit: Ablakvitész
Fetykó Judit: Epreskert
G. Ferenczy Hanna:
A kereszt árnyékában
G. Ferenczy Hanna:
Túl a netovábbon
Kamarás Klára: Álmodok útján
Kamarás Klára: Letenyei fák
Sárközi László: Csikágó
Sárközi László: Hellén szerená
Pápay Aranka: Örvények felett

A MEK-ről letölthető művek

Albert Lőrincz Márton: Történetek
Albert Lőrincz Márton: Kronosz kövei
Bodó Csiba Gizella: Válogatott versek
Bodó Csiba Gizella: Hoztam olajágot.
Fetykó Judit: Az úton
Fetykó Judit: Hársfanyereg
Fetykó Judit: Rezensiók
Fetykó Judit: Szabad áramlások
Fetykó Judit: Sarokház
Fetykó Judit: Magánosok klubja
Kamarás Klára: Anica
Kamarás Klára: Arcok a múltból
Kamarás Klára: Álmodok asszonya
Kamarás Klára: Derült égből...
Kamarás Klára: Mária lányai
Kamarás Klára: Miből lesz a cserebogár
Kamarás Klára: Napraforgók
Kamarás Klára: Orchideák
Kamarás Klára: Pepita füzetek
Kő-Szabó Imre: Életfotók betűkkel írva
Kő-Szabó Imre:
P. Horkai Feri kocsiját
Lelkes Miklós:
Én már a nyárba vágyom át...
Nógrádi Gábor: Itt éltünk és haltunk
Ódor György: Magaddal szemben
Péter Erika: Túlhordott ölelés
Végh Sándor: A csend hangjai

Munkatársaink Honlapjai

Bodó Csiba Gizella
Csepeli Szabó Béla
Kamarás Klára
Kaskötő István

Köves József

rovata

4. oldal

klasszikusaink

Áprily Lajos

versek

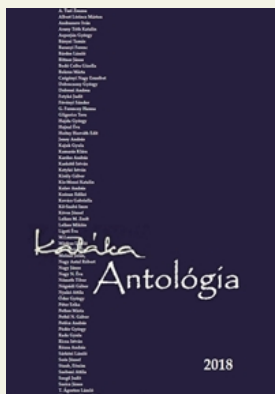
elfeledettek
archívum

Joachim Raff
Symphony No. 10
III. Adagio

olyan ember, aki érzelemből, indulatból ír, tehát ítélkezni is csak érzelmi, indulati alapon képes. Én tehát csak arra vállalkozom, hogy benyomásaimról számoljak be: mit gondoltam, mit éreztem az antológia olvasása közben? Kíváncsian vettem kézbe a kéziratot, izgatott, hogy költőtársaim vállalkoznak-e még valamiféle nemes szélmalomharcra az érzelmek – és a belőlük fakadó líra – világméretű apálya idején?

Tovább a teljes szöveghez>>>

A
Kaláka Szépirodalmi Folyóirat
munkatársainak, az évek folyamán
megjelent műveiből ad gazdag
válogatást olvasóinknak
400 oldalon a most megjelent
antológiára.

A vásárlással kapcsolatos információ
a KÖNYVESBOLT
oldalán. >>>>>>>

Ketykó István
Köves József
Nógrádi Gábor
Pápay Aranka
Péter Erika

Ajánlott Honlapok

Ezredvég
Hetedhétár
Irodalmi Epreskert
Kodály László
Magyar Elektronikus Könyvtár

...majd a PuPu,
ha valaki, hát
ő majd tudja!

próza, versek

Szerkesztő, próza: Kaskó István
Szerkesztő, versek: Kamarás Klára

Király Gábor
A DISSZIDANCIA

(A tribute to Kertész Ákos)

Nincs maradás, ez a fénytelen éj
az eszembe hasítva feléget.
Lentről a rétről a birkasereg
veretes szavakat idebéget.
Amíg én keresem meg ételemet,
addig nem fizet jól meg az élet,
mert nem kenyerem mit a véletlenek
spórolnak titkon a vének.
Nyomja a vállam nyögtető járom.
Körbe, csak körbe, barátom!
Nincs „odakint”, csak a „bent” tekereg,
fejem szűkül a nyakcsigolyámon.
Szól szakadozva a sörszagú száj,
kiabálja a táncot a vérem.
Várja az éjben a filmszakadás,
hogy az orromba verjem a térdem.
Megköszönöm, ez egy jó feledés,
mit a bor meg a pálinka áraz.
Nézd csak, a Föld megint szép kerek, és
ma a szám nem is ördögi száraz.
Eszmélet vágya a szép feledés,
nőde jófele fordul a lábam:
messzire visz ez a sorskeresés,
ne rohanj kicsi többet utánam!

Pődör György
A LÁTSZAT HATALMA

„A látszat nem az igazság”
(Klazomenai Anaxagorasz)

Halmazódtak egymásra századok,
lerogytak a máskor délceg hősök,
szemeket vertek ki már látszatok,
ha agorán fújtak mérges gőzök.

Illúzióktól nem látszódtak árkok,
s hogy ki cézár, ki valódi főnök?
Próféciaák jósolták az átkot,
de arcon mindig frissek a bőrok.

A szó hiába olyan, mint a méz,
ha mást üzen a száj, mást tesz a kéz.
és markába somolyog a szándék.

Ujj mutatja, mire megy a játék.
A plebsz az sem tudja, ki játszhat.
A többi eltakarja falragasz-látszat.

A Végtelen átlóján sorozatból

Kajuk Gyula
BÚCSÚ A GYÁRTÓL

Nagy Antal Róbert
Mélység

Sötétkék palást a romos világ felett,
posztón lógó, vakító faggató lámpa.
A szivacson sistergő habléány kezét,
fehér bárányokat terelget az Isten.

Roppant, köves túfokok, púpos cigányok,
tüskés hegyek, százkarú, elfásult szörnyek,
száztornyú fellegvárak, alvó városok,
talpatlan facipő, botladozó szellő.

Egy akasztott kutya, fára kötött kígyó.
Iszából kibuggyanó vér és szerelem.
Tüzes vassal játszó gyermek, egy döglött ló.
Döglégy, szeméből kukac-könnyek potyognak.

Köd, füstölgő gyárkémény, kormos csillagok.
Keselyű köröz a megtelt döglő felett,
mint kongó fejekben nehéz gondolatok.
Rekedt vészharang zúg, valakit temetnek.

Péter Erika
Legendák lettünk

Számolatlanul is
loholnak az évek,
a székek hátranéznek,
padokban ülünk,
csüngünk egymás szaván
eleven emlékek, fények
torrá, tények ravatallá
rendezik helyünk.

Kihűlt történetek
lángolnak fel bennünk,
velünk halványulnak,
mint sárgás őszi lomb,
múltunk legenda lett
és egyenesebb minden
mi régen ferde volt
s rangot kapott
egy füzetbe firkált,
halvány üzenet.

Nyakó Attila
Sic transit gloria mundi

Csüggedt köcsög a verandán,
hasa alján a máz randán
lepattogzott, sarka csorba,
néz egy éltes vajcsuporba.

Rézsút délceg miskakancsó,
ő is maga alatt van csó-
rikám, régen érte epedt
a ház népe, ma már repedt,

poros mentés, megtúrt árva,

Zsebében a vékony borítékkal
kilépett a lepusztult öltöző ajtaján;
körülnézett, mint aki keres valamit,
hogy magával vinné emlékébe talán.
Kiköpte keserű nyálát az udvaron
és még ő szégyellte el magát...
gyors léptekkel elhagyta hát a gyárat.

Háta mögött rozsdásodott
vagy harmincévnyi múlt.
"Munkanélküli segély"
forgatta agyában e szót,
s hazafelé a gyötrelmes úton
mosolyt színlelni megtanult.

Baranyi Ferenc
APÁM

Apám nehéz ökölnék
tétova mozdulása
Nem lendül már ütésre
s nem táruul kézfogásra,
csak mozdul, mintha vélné:
valamit tenni kéne
de ütni nem akar, sem
csapódni más tenyérbe.

Kő-korszakok apámat
éles-ridegre fenték,
majd kontár köszörűsök
éleit beresztették,
nem tompa és nem éles,
csak csorbult, büszke penge,
se vág, se szúr, se fényes -
hever fiókba vetve.

Apámnak rossz a nemjó,
máskor nem rossz a rossz se,
neki már nem papolhat
német se és orosz se,
magát lódítja folyton
és magát fogja vissza,
sosem volt múltba húzó -
sosem lesz kommunista.

Mіндеgy neki az élet,
oly mindegy: perc? Öröklét?
S mindegy, hogy meglakoltak
akik hitét megölték.

Nekünk a tisztuló rend
naponta ad csodákat -

engesztelés helyett új
Hitet ki ad apámnak?

Kamarás Klára
Körbe-körbe

Csak körbe-körbe,
mintha söpörne,
de csak zilálja útját a szél.

kegyét senki nem sóvárgja,
szájról-szájra húzták egykor...
sujtássorán rég csurgott bor.

Légypiszok ül lopótökén,
lócán fakult, megunt kötény,
félrerúgott, saras csizma,
nyikorgó szék, kataklizma.

Gerenda, ott paprika lóg,
szemez vele egy analóg
falra szegelt, antik vekker
dacolva az elemekkel.

Roggyant sezlón, éjjeli tál,
daróc lebben, s szag levitál.
Lebegek hát én is talán
letűnt idők fuvallatán...

Csak körbe-körbe,
örökös pörbe
rohan a zörgő sok falevél.

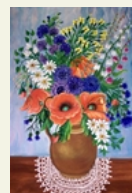
Gyorsul a forgás,
repül a forgács,
repülök én is, nincs menedék...
Addig sodornak,
míg eltipornak...
Én már kiszállnék, ebből elég!

Mindig csak körbe
fut ez a görbe
út. Ennek vége sosincs talán?
Mindig csak körbe,
s végül gödörbe
söprik, ki egykor fenn volt a fán!

a vendég

Mándoki Halász Zsóka
festőművész

vendégkönyv

következő oldal >

Uhrman Iván
A FILOLÓGUS VARÁZSLATA

Szepessy Tibornak

Annyi költőt eltemetett az őrült,
fejtetőre állva növekvő *kosmos*,
kik dalolni kezdtek e pár utolsó
tízezer évben;

kik dalolva, sírva, sikoltva zúgták,
hogy ha állat úgyse lehetne többé,
mért ne bírna emberül élni végre
mégsem az ember!

És ha zúgták? Lám, mi maradt belőlük?
Pár pecsétes rongy, *papyrus*-darabkák,
sajtpapírnak jó, ha valók, Egyiptom
ősi porában;

vagy ha egy-két sor töredék-idézet,
botcsinálta-*historikos-citatum*,
s még ha teljes mű – betemette azt is
*claustrum*i nagy por.

Hát Te, Mester! Mondd, koponyád törékeny
csontja hány költőre való varázslat
színarany-kincsét tüzesíti újból
*músa*i izzás

lángféhérjéig? Hogy a máskülönben
gyenge két szemed maga is felizzik,
lángokat lövell, s csupa-ősz sörényed
égre mered fel,

s holt betűkből, *szakphilologosok*nak
porba fojtott lomjaiból szavadra
száz *poiéta* éneke éled újból,
dallama harsan,

s ezredévek fürtelem-óceánján
gyűjtva régi, dal-ragyogásu borszínt,
átsugárzik *Músa*-feledte, undok
pseudo-korunkba,

zengve, hogy ki szárnyat adott a szónak
egyszer, annak nem neve él csupán még,
mert a *metron* őrzi ma is, ha halljuk,
szíve verését;

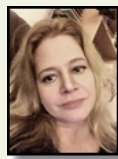
s bár belepje háromezernyi évnek
por-*phalanxa* – jössz Te, s elővarázslod!
Élj sokál Rút bár e világ, de szólítsd,
s éled a *Músa*!

M. Laurens
NINCS HASZONTALANABB...

Mondd hát Öreg Csont, minek sietni annyira már?
Múltad elkopott, emlékét hasztalan keresnéd,
jobb, ha csendben veszteg maradsz és kíméled elméd,
ha görnyedő hátad s lábad, korod súlyától fáj.

Múlt idődnék hasznát többé már sohasem látod,
a makacs, kitartó akarat, semmit sem használ,
nincs haszontalanabb a fölösleges panasznál:
minden jajszóval közelebb kerül elmúlásod.

A. Turi Zsuzsa
Június

Weöres Sándornak

Ó, bár tudnék újra csiszolni
tűszikrákat, fényt a szemedben,
büszke szívvel mélyre hajolni
-most csak csöndek függőnye lebben-
Június volt, tiszta madárdal,
gyermekként az volt napi gondom:
egy rajongó alázatával
születésnapodra hogy mondom
el néhány versed, mélán álltam,
„Bóbita táncol”, súgtam halkán,
lámpalázban rángott a vállam,
kínomba ott majd' belehaltam,
„Megjött a banya” mondtad csendben,
kulcs csörrent, az arcod megdermedt,
akkor hagyott a hangom cserben,
mosolyodra ijedség pergett,
fogtad a macskát, kezembe adtad,
dorombolva bújt a nyakamba,
kezed egy percre vállamon hagytad,
aztán mentem le egymagamba,
nem tudtam még, adósod lettem,
közel vagy, bár időben távol,
fodros felhők gyűlnek felettem
pattogatott kukoricából.

A költő 1913. június 22-én született.

Bittner János
BŰVÖLET

Szelíd szavak

Pethes Mária
A keletkezés földje

Mindig valami kezdete a vég.
Barátságos ház fogadja be az estét,
fölszáll a hűség fészkeiből a madárdal.

Sápadtan égő állványzat az égbolt,
amiből kibomlik a kegyelem jele:
egy szivárvány.

Aztán a Villámok Ura behúzza
a bizalom függönyét, és kővé változik
minden hitszegő virág.

Hulló mogyorók robbantgatják a csendet,
a fény kardéle kettémetszi a kertet, és a
liliomok lelke fölszáll a szélesre tárt kékségbe.

Mélyébe néző Tó vagyok, hullámaimmal
meggátolom, hogy kikössön partomon
a magány lézersugarával megvakított hajó.

A keletkezés földjére a Mindenség
királyával lépek, aki többé nem akar
hattyúvá átváltoztatni.

Szeicz János
Római-parti fák

A barkás füzek aranyzöldjét
a folyó ragyogva visszatükrözi,
napfény csillog a gallyak hegyén,
füzerek hullnak tükrukbe fürdeni.

Ha kék az ég, a Duna is az,
a parti vízben párat liheg a kő,
a faszor zöld ernyőinek árnya
alatt áramlik a tiszta levegő.

A parti út kitarja élém
sugarát, ködpára leng a víz fölött,
ölel a város emberarcú,
derűs szöglete itt az ősfák között.

Görcsösen fogják gyökerükkel
a talajt, amely akár sírjuk lehet,
az ember, kit barátnak hittek,
most mobilgát betonjával fenyeget.

Kis-Mezsei Katalin
Ölelés

Tizenhét évesen szerettelek meg,
mikor a derekam átölelted az előszobában
és arra kértél, maradjak még,
de nekem el kellett mennem apánk

Legyűrnek szálló szitkokat
Egy sem marad

A gyertyafény
Az asztalon pislog felém
Örök remény

Arcod komoly
Mögötte búvó fél mosoly
Ha álmodol

Megengeded
Kitarja szürke-kék szemed
A lelkedet

Tüskés szerény
Halk szívemet kiönteném
Elönt a fény

Ez bűvölet
Magasra tartom gyűrűmet
Mert jó veled

Arany-Tóth Katalin
KUPORGÓ

A csönd szürke szélére kuporodva nézem,
mint kísérnek az utolsó közös ünnepek.
Kereszt alatti fogadalmak futnak messze,
a tavasz örökzöld fenyőillatot tetem.

Porhanyós föld alá bújt minden kócos emlék,
párnasüppedésben alszik egy halk felelet.
Hús hajnalok magányában préselve szorít
az elrendelt búcsú – vigyázó kezek helyett.

Már elindultak a léptek. Távolodó fák
köszönnek össze a szélben. Szemembe nevet
a fájdalom, gyűrt arcomon köröket táncol,
s újraszámolom a bennem kihalt fényeket.

Jóna Dávid
minek a kérdés?

minek a kérdés, ha készen a válasz,
üres falakra rajzol a fény,
roskátag lélek, ácsolt a támasz,
reszkető szívnek gyapjúmellény

tudat alatt az ösztönök vágya,
a kegyelemteljes végtelen lét,
nem válogathat farkasétvágya,
ha hinni akarja ígértét

testetlen fényben elolvadt árnyék,
tükröződnek félelmeink,
tengelyében pörög a bárszék,
így kerül rá a barokkos smink

pásztorok népe, szép magyarázat,
térképpé lett az emberi út,
a megismerést áldozta érte,

régimódi szigora és anyád rideg közönye elől.
 Addig csak nyűg és teher voltál, akit
 kapkodva rángattam végig a mellékutcákon,
 mert mindig későn keltem, de mégis
 titokban büszke voltam, ha az anyádnak néztek,
 és azon is csak később tudtam nevetni,
 hogy a Rákóczi térről kerültél elő alig
 ötévesen, mert elkószáltál, és én nem
 tudtam elmenni egy fontos meccsre,
 mert rémülten téged kerestelek.
 Minden addigi haragom és dühöm
 eltűnt abban az ölelésben, fontos lettél
 nekem, végre igazán a testvérem.
 Surányban mindig jó volt együtt,
 és emlékszem, milyen dühös lettem rád,
 mikor a százméternyi úton úgy indultál,
 hogy majdnem lemaradtam a hátsó ülésről.
 Azt azért még mindig nem tudom,
 hogyan bocsáthatnám meg, hogy
 az aput is elvitted magaddal, anyád
 és a bátyánk aztán mindent széthúzált,
 nekem semmit sem adtak, amire nem volt törvény,
 de Surány nem kellett, magamtól adtam át,
 így legfeljebb öt évben egyszer, ha arra megyek,
 így nem kell folyton elmennem a szentendrei
 lámpa mellett, amit utoljára láttál életedben,
 és nem kell folyton azon gondolkoznom, talán
 jobbra kellett volna húznod azt a kurva kormányt.
 Jó, tudom, akkor meg a fejed szakadt volna le.

Mándoki Halász Zsóka: Zsuzsi néni konyhája.

Asperján György
 Gyermekkor emlékek. 1.-2.

1.
 Nagykőrösön a katolikus temető bejárata felett lemezről
 kivágott betűk hirdetik biztatóan és hitet adóan, hogy:
 Feltámadunk. Amikor 1948 áprilisában nevelőanyám húgát, a
 mindig jó kedélyű Pirooska néni öt kilós daganattal megoperálták a
 városi kórházban, a műtétje sikerül, csak éppen két nap múlva már
 temették. Nevelőapám jó ideje nem járt el otthonról, csak a
 kertben sétálgatott. De akkor fiákerrel fogadott, és kivitette magát a
 temetőbe, mert szeretett sógornője gyászszertartásán
 mindenképpen jelen akart lenni. Néhány nap múlva üldögéltem
 vele a kert végében. Volt ott egy füves dombocska. Megmarkoltam
 a nagydarab ember kezét, és 36 kilómmal ellensúlyt képezve
 segítettem neki leülni. – Apuka, igaz, hogy feltámadunk?

Tovább a teljes szöveghez>>>

állandó hosszal a vontatórúd
 megszentelt borban megtévedt papnak
 térdén fekszik a konklúzió,
 teremtő Isten, itt bokabilincsben
 a megbabonázott mennyei szó

kurzivált szavak a hajnal a ködben,
 s térdepel már a bizonyosság,
 jelképét látja minden kis szögben,
 festett ablak: mért világosság

a túlvilágról érkezett könnyek,
 üvegkupalából vigasztalás,
 oltár és zsoltár, megszentelt könyvek,
 az öröklétnek hős-magasztalás

gótikus csendben pajzs lesz a pátosz,
 öntudatlanság megóv, ha kell,
 odaszorít a védőrácsához,
 megsimogat és lekcisinyell

megváltó szándék, hogy büntudatunk van,
 a banalitása tökéletes,
 némi góg van a bizonyosságban,
 groteszk talán, de így hiteles

kereszt és lándzsa: szerepét játssza,
 katartikus a következmény,
 takaró alatt összegyűrt párna,
 szörnyeket űz a zseblámpafény

teremtett világban teremtett Isten
 itt nem olyan nagy baj a kételkedés,
 s ha vizet pásztáz a járőrhajó, a mélyben
 bűváruhában a reménykedés!

Fövényi Sándor
 Tulipánok

Sosem vártam a tavaszt, mint most,
 elengedtem három villamost,
 mert azt hittem, a negyediken ő jön,
 de csak billegett sínén a sárga börtön,
 a megállóban feltételes szabadságra engedett néhány utast.

Leszállt egy benzinkutas, két postás, a virágáros,
 kezében tulipáncsokrok, szeme mosolygó május
 a járdaszigetre gyorsan banános dobozt dobott,
 és már kántálta is, tessék, tessék, csokolom, jó napot,
 vegyék, vigyék az életem.

Csak álltam ott cigarettázva,
 enyhén részegen, bevallom szartam a szabályra,
 hiszen dekára megveszek minden közterest,
 a gőzölgő hot dogos bódét, a sarki fűszerest,
 az egész rohadt világot.

Még sosem fájt ennyire bőröm színe,
 ahogy rám néznek, akár egy tompa szike
 vágna csikorogva húsomba.
 Laza etnikai műtét, ahogy taposnák sárba
 Isten e gyönyörű, barna bűnét.
 Szívem hiába rozsdás tulipán.

Hajnal Éva
KAMERA A FIUVÉCÉBEN

isti azt állítja hogy
a sok rosszalkodás miatt
kamerát szereltek a fiúvécébe
egy negyedikes fiútól tudja
azóta minden szünetben erről beszél
csak velem
titkosan
fekete filccel le is rajzolta hogy milyen a kamera
azért a feketével, mert tegnap
a többit a szürkével
ott felejtettük az ebédlőben ahová véletlenül elvittük
csak a fekete nem volt benne
mert ugye én nem mehetek be oda
a fiúvécébe
egy lány
lerajzolta nekem hogy jobban el tudjam képzelni
feketével hogy szürke
és van rajta egy olyan kiálló ami forog
mindent felvesz
a portás néninél van bekapcsolva
mert neki mindent látni kell
pedig ő is lány
isti azóta fél pisilni
a múltkor amikor az udvaron kipisilte magát a bokorban
én is vele pisiltem mert ez a barátság
lehet hogy a lányvécében is van kamera

Lelkes Miklós
Versbeli nép

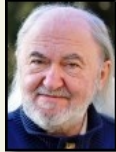
Versbeli nép? Nem más: költői termék,
amit alkot a vágy és képzelet?
A Jövő Népe? Távoli világnak
gyermeke valóság még nem lehet?

Petőfi Népe? Az sem volt valóság.
Messze szállhatnak a táltos szavak,
ha forradalmak kinyíló virága
kér fenti égre dal-csillagokat...

Valóság-nép? Becsület, becstelenség
benne együtt. Erő és gyengeség.
Szépséget teremt, Szépséget lerombol.
Hány kényszer-útján lett állat a nép!

Valóság-népben hősök is születnek.
Máskor mi lesz belőle? Csócselék!
A rémtettek, persze, letagadják
tolvaj érdeke, Piacnínivék...

Költő - ha az volt, és nem lantos szolgál -
igazat szólt, ameddig szólhatott,
s a ninivei nép szemébe nézett:
- Milyen sok lett az erkölcsi halott!

Nográdi Ábor
A HÁTASLÓ, RÓBERT

„...! Gyilkos!” – üvöltötték fülemben,
s a vágóhídra vonszoltak azonnal,
mert agyonrúgtam Kálnay Jenőt,
a Lótenyésztő Egylet elnökét.
Rá miért nem kiáltották, hogy gyilkos?
Vagy nem tudták, hogy kocsmázás után
bejött az istállóba részegen
egy zsákvászonba csavart görbe bottal?
„Liza, te dög! – kiáltotta. – Liza!”
És ütleget elvakult gyűlölettel.
Hamisság az, amit napfénynél láttok.
Mások előtt simogatott, becézett:
„Hobbyból tartom, szinte már családtag.
Nem vagyok Tyukodi!”
S törvény elé idézte a kocsist,
ki városszerzte verte lovait,
ha a sörösládákkal elakadtak.
Ó, boldog párák, Margaret, Dodó!
Ti sejtettétek talán életem...
Megöltek. Ez nem bántott. Sorsom az.
De hogy megüssön, s gyilkosnak nevezzen
a ház úrnője, Kálnay Liza...?!
Több volt a soknál.

Tiszai P. Imre
Hatodik parancsolat

Szűzies térdekre simuló szoknya
alatt viháncoló vágyak kacagnak,
míg székre dobva gyűródik
tovább a csípő alá szabott
anyag és a frissen vasalt
lepedőn gyönyört izzad a hatodik
parancsolat megszegése.

Bokros Márta
Ötévesen

Nem tudom, lehet-e, illik-e erről írni,
vagy csak magadban illik, lehet sírni,
esetleg pszichiáterednél.

Mindenesetre én most írok róla,
hogy elvették a gyerekkorod
egy részét, azért nem az egészet,
mert azt rögtön elkülönítetted
magadban egy teljesen külön dobozba,
és nem biztos, hogy sírsz miatta,

lehet, hogy szégyenkezel, vagy éppen
undorodsz attól a felnőtt másiktól
meg egyáltalán, a helyzettől, ami
megtörténhetett, a világtól, ahol
ez előfordulhat, isten gondolatától,
megintcsak, hogy másoknak rendben,
hogy a felnőtt szabadsága lenne
a fontos neki, nem a gyerekek védelme,

Márkus László

Műhiba?

Minden nap áldalak,
Hogy a lilium szépségét,
A bogáncs ragaszkodását,
A pipacs lobogását
A nádszál ringását
A nektár ízét
Oltottad oldalbordámba,
Ám máig sem értem,
Miért maradt ki,
Az ibolya szerénysége
S a rózsa töviseit
Hogyan keverhetted bele,
Ó, Uram!

2018. 04. 10.

Bodó Csiba Gizella
Apró neszekben

Az égi nedvvel fényesített levelek között
Átsuttog a fátyolos üzenet,
Hallgatom, mosolyt küldök Neked,
Ágakra fektetem kezemet!

Apró neszekben társalog ég a földdel,
Rezgések ritmusában jönnek feleletek,
Nem mobilomra, suttogón közvetítő
Lombokra figyelek!

Vadász János
„IDILL”

friss-nyugdíjas múzsánk miután jó alapost'
megihlette a vén költőt – így lón' a „hagyj békén!”
elégia meg két nyúl farknyi töredék –

megetette töltött-káposztával a mélát oszt'
ment: tojás csirkefar-hát olívaolaj zöldség
barna-kenyér kellett a sarki közértből

bevásárolt és a panelbe visszatért legott
lenge munkaruhában heveredett az ágyra
s lóbálgatni kezdte a lábát – hátha...

Hajdú György
A NER DÍCSÉRETE

Európa messze, nagyon messze,
elhalványultak fényei...
Nem szégyelljük, mi jobbak vagyunk,
mint Európa nagy népei.

Magunk vívjuk hős harcunkat,
legyőzi magyar a magyart,
acsarkodjon csak vén Európa,
a mi népünk másfele tart.

szégyen, undor, gyűlölet, harag,
kétségbeesés, szomorúság
és valahogy mégiscsak
elengedni, tovább lépni
mindenesetre öt évesen
megfosztottak a gyerekkorodtól,
egy részétől a doboz miatt
és életre szóló fájdalmat okoztak
amikor letolták a bugyidat
és lehúzták a sliccüket.

Bizonygatták, hogy mindenki ezt csinálja
és képeket is mutattak, ahol a felnőttek tényleg
basztak, de azt is meghagyták,
hogy erről szót se senkinek,
és ez így ment sokáig, a rettenetes titok,
amiről végre mégiscsak, gondoltam, írok,
az ismerős bácsi és a veled korú fia,
valószínű, hogy ez neki, akinek saját
apja volt, még szarabb lehet,
de azért így is elég szar.

Kő-Szabó Imre
Az öreg temetőőr

A haláleset, mindig tragikus. Tragikus bárkit érint, ez alól nincs kivétel. Talán ez az egyetlen esemény, amelyre sem belépőt, sem kilépőt nem lehet váltani. Ezt még eddig, nem tudták árucikké minősíteni, (ha csak nem egy megrendelt gyilkosságról, vagy ilyen szándékról van esetleg szó). Ez egyformán érinti a szegényt, a gazdagot. A kiváltság csak az, hogy a gazdagnak nem okoz fejtörést egy temetés lebonyolítása, de a szegény embernek, még ezért is meg kell szenvednie.

Péter bácsival a temetőben találkoztam. Szép idő volt. Sütött a nap és a fák levelei a színskála minden színében pompáztak. Ő volt ebben a faluban a temetőőr. Most ment nyugdíjba. Mesélt az elmúlt ötven évről, melyet többségében itt töltött el.

Tovább a teljes szöveghez>>>

Mándoki Halász Zsóka: Nagyapám büszkesége.

Ki vonná kétségbe hős múltunk,
Augsburgtól Mohácsig, s tovább,
védve Európát Sztálingrádnál
ki harcolt hően legtovább?

Igaz, talán tévedtünk néha,
negyvennyolc, ötvenhat is volt,
de büszkén valljuk, hogy e léha
koroknak szelleme már holt.

Új hajnal hasad, stadionok,
nemzeti trafikok napja,
a közmunkások szorgos keze
új rend alapjait rakja.

Tekints reánk, ó, nagy vezérünk,
mi együttműködünk veled,
szabad országban szabad ember
szabadon skandálja neved.

Az új eszmékért harcba indul
a hűséges békemenet,
búcsúzz el tőlünk Európa,
megjöttünk, ez az új Kelet!

Koley András
Állomás

Az éjszakán vonat rohan keresztül,
s tört fényt felejt az álmos állomáson,
hol alvó ablakok vak csöndje rezdül,
ha lámpa gyúl, hogy az, ki fél is lásson.

Tócsák szemén holdszínű szikra lobban,
sínek között dülöngő, szótlán árnyék:
a töltés mellett kosszá lett homokban
nyöszörgő fáknak kócos lombja ráng még.

Csupán az ég, mi most is mozdulatlan,
lent hangja kél a fáradt embereknek,
sóhajtanak, szívükben indulat van,
s a messzi csillagok fel-felnevetnek.

Varga Ibolya
A HONATYA

Így kezdődött:

A metróból kifelé jöttünk. Kirakodó vásár volt a téren. Egy asztalkánál néhány ember írt.

És akkor a honatya szócsövéből recsegtek a „felelősség”, az „összefogás”, az „együtt”, a „becsület”, a „tisztesség”, „kikényszerítés”, az „aláírásukkal” szavak. Nem értettem. Pár aktivista járt a báméskodók között, hogy akkor most itt a következő kipontozott sorban én is leszek szíves, és ha igen, akkor hozzájárulok az adataim nyilvánartásba, választási névsorukba, és levélben tájékoztatnak, amit természetesen írásban le, s ha nem gond, akkor az anyám nevét is – helyette, és ebben az esetben itt a szomszédos bódénál a gyógy talpbetéték árából öt százalék... – ha nem gond.

Tovább a teljes szöveghez>>>

G. Ferenczy Hanna HÁT IGEN...

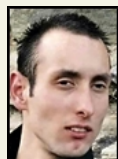
A jelzőlámpák kialszanak néha
és úrrá lesz a nincstelen sötét,
melyben az ember fény után kutatva
vergődve rója, rója szűk körét,
de sehol, sehogy nem lehet kitörni
ördögi körből nincsen semmi rés,
s ha úgy érzi, hogy végre megtalálta,
csak megsebzí az újratévedés.

A szív se mindig megbízható műszer,
a józan ész is olykor elpihen -
nincs senki, aki kézen fogna akkor
s utat mutatna - nincsen senki sem,
hát igen...

Albert Lőrincz Márton
A naptár szerint

...és egyszer, amikor már szakad
a rongy, s az arcpír kékülni kezd,
a költő számolni kényszerül,
éveit mérlegre teszi,
nem azt a részt, mely nem jön el,
nem azt a részt, mit ellopott
a múlt, s teve púpjába rejtette el,
amely tán szomját olthat egykor,
ha eljön a nagy szárazság hava,
csak egyszerűen, amint a tudós
Clavius kigondolta, a maradékot
számolgatja, értékes perceit elveri,
s halad tovább, mint a csillagok...

Sepa Brown
3 haiku

egy fillérem sincs -
lyukas cipőben rúgom
arrébb a napot

két kérges tenyér
nadrágzsebemet húzva
szebb holnapra vár

egyetlen kosztom
a napi friss levegő
ágyam egy fapad

Soós József
Elhagyott vasútállomás

A falakon csend csor-
dogál. Csak a sín sikolt
messziről néha.

.....

Magyar (s)irodalomtörténet

Köves József szerint

Egy költő - két asszony

Pest, 1881. március

Róza fiatalasszony boldogan karolt férjébe.

- És most?

- Most? Most elmegyünk ebédelni... - Leintett egy szabad kocsit. - Vigyen minket a Koronába!

Felültek, Róza átkarolta az ura derekát. János ingerülten lefejtette az asszony kezét és visszatette – mit visszatette? visszacsapta! – felesége ölébe, aki meglepetten nézett párja remegő szakállára.

- De hát...

- Semmi de hát... Attól, hogy a feleségem lettél, még nem kell ölelkeznünk a nyílt utcán – morogta párja.

Róza elhallgatott, kicsit rémülten, kicsit meglepődve nézett előre. A kocsis gyöngéden csapkodta a lovat az ostorával. Átvágtak a Papnövelde utcán.

- Siessen már! – ordított a férj. – Úgy cammog, mint egy álmos medve.

A kocsis dörmögött valamit a bajsza alatt, de néhány ostorcsapkodással gyorsabb futásra készítette a lovakat.

A Váci utca és Korona utca sarkán a férfi leállította a kocsit.

- Itt vagyunk... Elég a sétakocsikázásból. - Pénzt adott a bakon ülő keménykalapos embernek. – Nem kérek vissza.

Az megemelte a kalapját.

- Hálás köszönetem, művész úr.

- Utálom, ha művész úrnak szólítanak – morogta az utas, és esernyőjét az utcakőhöz csapkodva elindult befelé. A kapun még megnézte a táblát, és felhívta rá az asszonyka figyelmét is: Sugár orvostudor bőrgyógyász a kávéház mellett rendel. – Jó, ha tudod, ha nemi bajt kapnék, ide hozzál, Niobé...

Maga Harkai Mór, a tulajdonos fogadta. Ő nem művészte, ő Mesternek szólította. Harkainak csak a zenészek voltak művészek. Neki volt köszönhető, hogy a kávéház előfizetett a Zenelapra, és a bejárat mellett azt is kiírták: A Zenelap itt olvasható.

- Azonnal, Mester, felszabadítom a szokott helyét.

- Várni kell?

- Két perc...

Vajda elvörösödve mormogta:

- De ne legyen több!

Harkai hátrasietett, két vendég felállt az asztaltól, s hamarosan ők ülhettek a helyükön.

A gömbölyű fejű, csinos pincér, Pali rögtön ott termett, hogy fölvegye a rendelést. Pali megbízható volt, és magyar pincér a sok németajkú között. A vendégek mindent rábíztak. Ha valaki az újságban eladó úrilakást hirdetett Leányfalván, bátran beíráhatta azt is az újságban, hogy: Bővebbet a tervvel együtt Váci-utca Korona-kávéházban a fizető pincérnél.

Vajda alig böngészte át az étlapot, már mondta is:

- Palikám, van abból a finom ökörszályból, gombóccal?

- Az ön számára mindig van. – Pedig nem volt itt törzsvendég, de be-bejárogatott. - Azonnal intézkedem.

- Hohó, várjon, barátom! – csattant fel Vajda. – Még nem fejeztem be...

- Persze, persze...

- Aztán jöhet egy tűzök mellye... Látom, madeirával van a kártyán. Na, azt meg kell költenom. És hozzon sert...

- Igenis – írta föl füle mögül lekapott ceruzájával a főpincér. – A kisasszonynak?

A szakállas úr a párjára nézett.

- Ja, igen... Mit kérsz, angyalom?

- Hát – nézegette Róza az étlapot, s ajkával csücsörítve, majdnem hangosan olvasott. – Talán... Talán ilyen császárféreg, zöldségekkel...

- Vigyáz a kicsikém az alakjára – magyarázta a vendég – Egyébként nem kisasszony, mert már a feleségem.

Pali főpincér széles mosollyal vette tudomásul a hírt.

- Hát ehhez csak gratulálni tudok... Sok boldogságot, tisztelt mester... Vajda úr...

- Na jó, menjen és intézkedjék inkább az estebédünk felől. – S amikor Pali pincér elment, átölelte kedvesét. – Nem tudok én semmit rólad, Csakhogy szép vagy, szép nagyon. Szépségedet látom én csak, Szívedet nem kutatom. – És csókot nyomot az arcára.

- Köszönöm – pirult el Róza. – De ezt maga régen írta, ugye?

Ura bosszúsan húzódott tőle dacos egyenesbe.

- Nem mindegy? Most neked mondtam, örülj neki.

Azon túl nem is szóltak egymáshoz, mindkettő maga elé nézett. A férj komoran, az asszonyka szomorkás mosollyal, mely ráfagyott az arcára.

Amikor az ételes fiú kihozta az (első) fogásokat, Róza gondosan eligazította tányérja mellett az evőeszközöket. Ura azonban (Róza nem kis pironkodása mellett) nekilátott az ökörszálynak. Szinte lapátolta, falta, a gombóc darabkái kiscusszantak szája szegletén, és itt-ott kétségbeesetten kapaszkodtak fehéredő szakállába.

- Jó... nagyon jó – csámcsogott a férj, s mire Róza nekikezdett volna császárféregének, ő már el is tolta maga elől az üres tányért. – Hát a tied, lelke?

- Még csak most kezdem...

János fejszórva csettintett, és maga elé húzta a tűzökkel. A mártás külön tálkában barnult, olyan színe volt, mint a legjobb vörösbarnak. János gyorsan kiitta a sört, mielőtt nekikezdett volna a tűzöknek. Magához intette a főpincért. Most bort kért, kupában.

- Ez illik a madeirához, a sör csak alapozta a helyet néki – magyarázta Rózáknak.

Róza fiatalasszony szomorúan kezdett enni. És óvatosan. Aprólékos gondnal, minden kis falatot negyvenszer rágott meg. Úgy hallotta egyszer, még kislány korában, hogy ez így egészséges. Az ura viszont, a költő, inkább lapátolt, mint evett. Aztán majd fájlalja a gyomrát – gondolta Róza, mert kitapasztalta már, hogy ilyesmi következik. – És óbégat, hogy összejön a Tompa utca népe.

Kicsit restelkedett, de szerette az urát. A verseibe szeretett bele. Nagy ember, gondolta, nagy különiségekkel. Nem olyan, mint a többi. Talán ettől költő. Hogy annyira más. Olyan nagy poéta, mint az Arany János úr meg a Tompa úr. És jobb, mint Jókai Móric. Költőnek. Ilyenket tud írni: ...Ti csillagok a magas égbe' /Elbujhattok mind, bujjatok!/Isten jósága, bölcsessége/Az én galambom szép szemébe'/- Higyjétek el - ott legnagyobb! És ezt – talán – már őhozzá, órála, esztendeje...

Lopva urára pillantott, szerelmesen. Az éppen a száját törölte, ivott egy kortyot a sötétvörös egri borból, és csettintett a két ujjával.

Nem Pali sietett oda, hanem a pikoló fiú.

- Szólj a gazdának, fiacskám, hogy éhes maradtam! És hozzanak ki egy sertéspecsenyét salátával!

- Kérem, salátánk nincs...

- Akkor csak pecsenyét. Éhes ember megesezi saláta nélkül is. Na, eredj!

Percekkel később már ott gőzölgött Vajda úr előtt a disznópecsenye. Két hatalmas szelet, saftban, saláta nélkül. Róza aggodalmasan figyelmeztette az urát:

- Aztán meg majd fájni fog a gyomra... Nem kéne ennyit ennie.

- De ha egyszer éhes maradtam! – csattant fel János.

- Ez nem normális...

- Hogy én nem vagyok normális? – hörögte a költő, és már-már ütésre emelte a kezét. De meglátta felesége szemében a könnyecskéket, és meggondolta magát. Nehéz sóhaj kíséretében nézett körül a termen. Szerencsére nem voltak sokan. – El is ment a kedvem az egészségtől. Hazamegyünk!

- Rendben – állt fel Róza a székből.

- De előbb én ezt befejezem – hajolt a tányérja fölé az ura. Ezt már itt nem hagyom.

És hatalmas falatokat tömött a szájába. Mint aki siet valahová.

Bécs, 1906. február

A Stefankirche mellett, egy keskeny mellékutcában állt ez a kávézó. Nem a Kärtner úri csodái közé tartozott, nem a Sacher, a Spertl vagy a Landtmann, csak egy szolid fővárosi kávézó, két teremmel. Ma presszónak mondanák, de akkor még ez a szó ismeretlen volt. Az egyik helyiségben néha sakkozott egy Bronstein nevű úr (más, nagyobb kávéházakba is gyakran járt, főleg a Centralba) egy bajuszos úrral. Őket jóval később az egész világ megismerhette, Herr Bronsteint tovaris Trockij, a bajuszost pedig Sztálin néven.

A bejárattól balra, pontosan a pulttal szemben egy kis asztalka szerénykedett, egyetlen székkal. A másik - párnázott - ülőhely mintegy a falból nőtt ki, sötét bőrhuzat fedte, téli napokon meglehetősen kellemetlen volt rajta ücsörögni. A nagy cserépkályha melege alig-alig ért el ide. Most egy hölgy ült rajta mégis, kopott kabátját le se vette. Szürke posztóból készült, kifakult sujtásos felöltő eltakarta a derekát. Sötét ruhája bokáig ért. Csúcsos, sapkaszerű kalapját nem vette le, az is melegítette valamelyest.

A hölgy forralt bort kért. Kint havas volt a bécsi utca. Tél volt, kemény tél. A pincér hamar kihozta a gőzölgő italt, s a hölgy két kézzel próbálta szájához emelni, de annyira forró volt, hogy le kellett tennie a bögrét. A gőzét szívta hát be, s még az is átmelegítette némileg. Kis táskájából elővette bársony pénztárcáját, megnézte, lesz-e elegendő pénze kifizetni a fogyasztást.

Hiába volt egy ismert költő özvegye, sok időt töltött szegényszállón a Mariahilferen, s bizony cselédkedett is néhány helyen. A legjobb helye egy operaénekesnőnél volt. Maria Wilt Bécs kedvence volt. Itt halt meg, nem messze innen, a Zaettl-Hofból ugrott ki az ablakon.

A nő kifelé néz, mintegy a halál színhelye felé, és meglát egy kalapos hölgyet. Őt várta, Zsuzsát.

Már itt is van, meg se áll az asztal előtt, leveti magát a székre.

- Régen vársz, Rózám?

- Pár perce jöttem csak én is.

Véghelyi Zsuzsanna is forralt bort kér.

- Kutya hideg van... Bécsben nagyon hideg tud lenni, ha havaz... - Így mondja: havaz. Nagyon elfelejtett már magyarul az asszony, akihez olyan fájdalmas, szép verseket írt Vajda.

Nézik egymást, szó nélkül. Talán ugyanarra a férfira gondolnak most. A költőre.

- Ilyen idő volt akkor is, amikor meghalt az uram... Szegény. Jobb neki.

- Biztosan. Szegény bolond... - Véghelyi Zsuzsanna elmereng, a semmibe néz.

- Nagy költő volt - néz rá szigorúan Róza. - Nagyon nagy költő.

A másik kuncog.

- Amikor megtudta, hogy műlovarnó lettem, egyszer megkeresett. Azt mondta, látott, szépen lovagolok. És hogy őt is meglovagolhatnám, szeretné, ha a nyergébe ülnek... Nem tudom, milyen férfi lehetett. Már mondtam neked, soha nem volt vele úgy kapcsolat.

Róza finoman fölnevet.

- Elhiszem neked. Megbeszéltük már. Nekem is alig. A nászéjszakánkon magára zárta a szobája ajtaját. - Elmereng. - És azt meséltem, hogy zsidó szeretett volna lenni?

- Nem, nem mondtad.

- Komolyan foglalkozott a gondolattal, hogy betér az izraelita vallásba. Azt mondta: azok nem fecsegnek.

- Na hiszen... Volt nekem egy...

- Járt is hozzánk egy zsidó hitoktató, hittant tanulni. Schnitlernek hívták. Csak János nem engedte, hogy körülméltéljék. Ezért aztán nem lett semmi a dologból.

- Furcsa alak volt a te poétád, Rózám. Emlékszem, egyszer össze akartál hozni velem, hogy ha ennyire szerelmes belém, legalább találkozzunk. Harminc év után. Mert harminc éve én rá se néztem, csak éreztem a fura tekintetét. Szinte lefektetett a szemével... És a cirkuszban is, amikor egyszer eljött: borzongtam tőle, és ugyanakkor nevetségesnek láttam. De te össze akartál hozni minket, elvittél a Dehnelbe, ott is az ablak melletti asztalhoz ültünk, mint most. De a Dehnel más, elegáns, előkelő... Vajda benézett, meglátott engem, erre leült egy másik asztalhoz, velem szemben. Nagy csalódás lehettem neki, egy szép műlovarnót várt, s helyette megjelent előtte egy kiélt, megöregedett vénasszony.

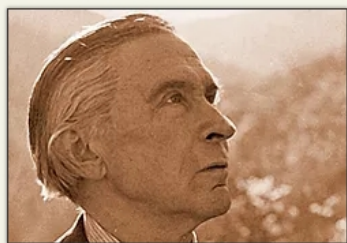
- Igen, emlékszem - kuncog a másik idős hölgy. - Csak nézett, aztán fizetett, fölkel, és úgy ment el, hogy nemcsak neked, de nekem se köszönt. De aztán megírta a legszebb versét rólad. : Ki bájjaidból méltatlan vadakra /Pazaroltál nem érett kincseket;/ Én, a hideg bálvány vezeklő rabja/ Ki minden kéjt szívébe temetett:/ Most itt ülünk, siralomházi lelkek,/ és nézzük egymást hosszan, szóvalan. . . / Tekintetünkben hajh! nem az elveszett/ Az el nem nyert éden fájdalma van... . Hát igen, a valóság égi mása kellett neki, a Mont Blanc szépsége, nem a nyomorult öreg koldusasszony... már bocsáss meg.

- Gonosz vagy, Róza, de igazad van. Kratochwill Georgina Zsuzsanna, illetve Véghelyi Georgina megvénült. Már nem bolondulnak érte a férfiak. És ezért szegény is lett, mint a Stefánkirche egere... - Gina kinézett a havas utcára. Senki nem járt arra, aki csak tehetne, behúzódott a meleg lakásába. - Azt se tudom, ki fog eltemetni.

- Én nem hagylok el. Én szerettem az uram, és te az ő szerelme voltál. Ha már így összehozott hármunkat a sors.

Áprily Lajos

Órák

Szívem felett a zsebben,
nagyon sok éve már,
szívemnél vérmesebben
egy régi óra jár.

Alatta, lomha inga,
szívem lustán dobog,
zihálva néha, mint a
kifáradt vándorok.

Feleselő nővérek,
két furcsa gépezet,
itt versenyezve mérnek
időt és életet.

S midőn az óra tik-ja
nagyneha nem zenél,
a szív megállapítja:
az óra most nem él.

S ha majd – nem is sokára –
a szív nem muzsikál,
az óra konstatálja:
A szív rugója áll.

Hómezőkön is túl...

Maholnap őszi ködben áll a házunk
s körül a fák is mindmegannyian.
S túl őszi tarlón, hómezőkön is túl,
valahol messze jön-jön a fiam.

Nyárban fogant, tavasz világra hozza,
rózsás fülébe április kacag,
s nem olt halálos bánatot szívébe
hervadt levél és őszirózsa-szag.

Pici vendégét egypár kurta évről,
már várja őt az Elet-szálloda,
a nagy chaos-ból vakmerően kiválik
s majd, büntetésül, visszatér oda.

Új lét csirája, első rózsabimbó,
kis álmodó az anyaszív alatt,

Szeptemberi fák

Bükkök smaragd színét erezve fent
az első pár vörös folt megjelent.

Állunk. Kezedben késő kék virág.
Azt mondod: Ősz. Az első őszi fák.

Én azt mondom: Vér. Vérteljes vadon.
Elhullt a Nyár a nagy vadászaton.

Amerre vitte buggyanó sebét,
bíboros vére freccsent szertesztét.

Ahol a nyom-vesztő bozóthoz ért,
hogyan tékozolta, nézd, a drága vért.

S míg vérnyomán vad szél-kopó csahol,
hörögve összeroskad valahol.

Vadlúd voltam

Valamikor vadlúd voltam,
Vadludakkal vándoroltam.
Nagy tavakért lelkesültem,
Tengeren is átrepültem.

Őszi fényben és homályban,
Fel-feltámad régi vágyam:
Társaimmal útra kelni,
Fényt és felhőt úszva szelni.

Majd ha végem itt elérem,
Vadlúd formám visszakerem.
Jó barátok, ismerősök,
Hogyha jönnek bíbor őszyök.

Nézzetek fel majd az égre,
Égen úszó vadlúd-ékre,
S azt mondjátok eltűnődve:
Újra vadlúd lett belőle,
S most ott száll a V-seregben,
Hangja szól a fellegekben

Antigone

zsarnokságod hatalmát máris érzem:
bilincsbe verted mennyi vágyamat!

Ó, mennyi álmod, mennyi tervezésem
széttépte apró, nyugtalan kezed,
mondd meg, mit adsz majd éretted cserébe?
mit adsz nekem, ha Párist elveszed?

Talán a sok feláldozott reményből
tebened szomjúság és vágy fakad
és évek múlva majd valóra váltod,
amit a sors ma tőlem megtagad.

Amíg anyád bágyadtan zongorázik
és gondol néha elmerengve rád,
s künn ősz van –: fejét tenyerébe hajtja,
jövődbe néz és mit se lát apád.

1912. október

Szalonka-les

Bükkcserje közt piros virágu mart,
a mentén kékes esti köd lebeg.
Hol barna bükkök némán ködlenek,
álmos holló a szálerdőbe tart.

A mogyorófa-barka megremeg:
futó fuvallat, izgatott, zavart,
felborzolja az álmodó avart
s szítálva indul könnyű permeteg.

Hat óra. Kürtszót küld egy messzi gyár.
A rigó füttye halkul, egyre jobban.
Rejtett madár most édes nászra vár.

Fegyver feszül az izgatott marokban...
Most. Jönnék... Boldog, büszke
mátkapár.
S forró szívükre gyilkos puska robban.

Életrajz

Esti párbeszéd

„Nézd: csillagot hajít az ég,
tüzes futárt szalaszt keletnek...”
– Halott futárt. A csillagok
milyen káprázva megremegnek.

„Halott futárt. Mi is futunk
titok-postával nemsokára...”
– Sötét hídnál átnyergelünk
a hollószínű paripára.

„Csak élet várna: fényes ég,
egy part, ahol örök sugár van...”
– Az unokád arcára sütsz,
ha visszasütsz a holdsugarban.

„Neked pedig, neked talán
egy csöndes csillag jut szobául...”
– S ahol lakom, az ablakom
a szomszéd csillagokra bámul.

„...Vagy mindkettőnket, úgy lehet,
a semmiség fehér bölcsője ringat...”
– S a napsugár, a napsugár,
a napsugár sem sejtí sírjainkat.

A Nap nagymessze, drága Haimon,
most oldja bíbor csónakát,
a harmat-fényű Dirke-tájon
tengerfuvalmak szállnak át,
s a szőke por éjjel be fogja
temetni könnyű lábnyomom –
Sötét az Acheron homokja:
itt meg kell halni, Haimonom.
Mit is keresnénk árva-ketten,
hol égis ér a gyűlölet?
En gyűlöletre nem születtem
és itt szeretni nem lehet;
s az őszöm átka, haj, suhogva
végigsüvölt a sorsomon –
Sötét az Acheron homokja:
itt meg kell halni, Haimonom.

Itt meg kell halni: Dike fénye
ki tudja, meddig nem derül,
mikor lesz embernek reménye
testvért szeretni emberül?
De lenn, törvények átkozottja,
majd új világról álmodom –
Sötét az Acheron homokja:
itt meg kell halni, Haimonom.

Fiamnak

Voltam alkonyba bűgő tibia.
Te légy jövendő gondolat-csatán
piros hajnalba bűgő trombita.

Voltam romokra hulló permeteg.
Légy villámtól feszülő éjszakán
rontó, teremtő nyári fergeteg.

Voltam pennában sercegő erő.
Légy kohófényben sújtó kalapács,
idők üllőjén konduló verő.

Voltam lepattant húrú hegedű.
Légy boltozat-rendítő orgona,
echót riasztó, dörgő zengzetű.

Voltam haszontalan műhely-salak.
Te légy titkos szépségű, ritka kő,
miből a művész óriást farag.

Voltam tört palló szikkadó eren.
Légy zajló árban jég- s hullámtörő,
acélos élű és könyörtelen.

Voltam sötét, lomos hajófenék.
Te légy hajókosár árboctetőn,
ahonnan táruul tenger-messzeség,

s amíg alant hullámcsapás üvölt,
szálljon belőled lélekrengetőn
remények új igéje szerteszt:

Föld!

1920. február

Köszönet a napsugárnak

Tavaszdik. Holt tavaszok
fáradt szívembe visszajárnak.
S fáradtan is köszönni kell,
köszönni kell a napsugárnak.

Köszönöm, hogy hervadva is
tavaszi halk mámorba estem.
Köszönöm, hogy új fény ragyog
a főtéri aranykeresztben.

Köszönöm, hogy kisgyermekek
mezítláb malomkerekeznek.
Ásott tövű vén almafák
fiatalos kedvvel rügyeznek.

Köszönöm a szél jóízét,
aromáját a barka-szagnak.
Köszönöm, hogy hegyoldalon
ibolyászó lányok kacagnak.

Köszönöm, hogy napos gyepen
fehér fénnel vakít a vászon.
Köszönöm, hogy friss fák alatt
szelíd szívvel megint halászom.

Habos felhők fejem felett
vitorlásan feszülve szállnak.
Üzekező játékaikat
köszönöm életnek, halálnak.

Kék sugarak

Az anyám szeme elmúlt nyolcvanéves,
de mint a szajkó szárnya-tolla: kék.
Nézem s mögötte messze felmagaslik,
ahol laktunk, az erdős kék vidék.

Én nem tudom, hogy milyen kék a tenger,
mi hegyre mentünk, ha kék volt a nyár.
Nekünk az erdő volt a végtelenség,
nekem a szajkó volt a kékmadár.

Az évek rabló-kézzel fosztogatnak,
színek halála minden szürkület.
Rekedt szajkóim régen elrepültek,
irtás az erdő is falunk felett.

Fáradt szemem is egyre veszi fényét.
Kertek felett is szürke gőz terem,
s az októberi eső zuhogója
olyan sötét és olyan végtelen.

Ha most az égi kékség is kilobban,
a szép színekből nekem mi marad?
Nő a homály s én néha úgy marasztom
azt a fogyó, szajkó-kék sugarat.

A kor falára

Itt éltem én is. Rabkoszton, vizen.
Itt lázadoztam, itt zúzódttam össze.
Egy vak poroszló szárnyam és tüzem
e zord idő-cellába börtönözte.

De néha túl a rácsozott időn
csillagmezőket lobbantott a távol.

A tengeren rab énekel

Örömtelen, rabmunka-reggel.
Borút hoz és viharszelet.
Evezőm fáradtan csikordul
a csapkodó vizek felett.

Elnézem záporfüggönyön túl
hogy halványul a messzi part,
ahol tetőkön énekeltem
szilaj tengert, szabad vihart.

Talatta, ujjongtam, talatta,
visszhangos öblű szirteken
s a part a hullámoknak adta
– talatta! – szárnyas énekem.

...Talatta. Tenger rabja lettem,
fülembé zúgó hab szakad.
Könyörtelen lapátolásra
magához ránt a gályapad.

Ha fellegekről visszafordul,
szemem testvér-kínokba lát.
Bilincses lábbal hogy daloljam
a rabtartó tenger dalát?

Dalaim zsendülő csiráit
magamba fojtva hordozom,
s a part kiránduló hajóit
sötét szóval megátkozom.

Tavaszi fény

Fiatal isten: szőke fény
tüzet lobogtat érkezőben.
Ma kilopnám a két szemed
a kerepesi temetőben.

Én fénytelen verem vagyok,
az én szememben mélabú van.
Mit keressen a napsugár
fényfullasztó sötét hamuban?

Te nem gondolnál holtra ma,
benned heves dal volt az élet.
A tavasz villám-árama:
gyújtogató, piros kíséret.

E lázzal torzuló világ
nem tükröződött soha szebben.
Kacagó nők, tavaszi fák
meggyúltak a te két szemedben.

Kilopnám most a két szemed:
a tűz egy szikrát erre dobna –
s homokba fulladt holtszened
nagyot lobogva felragyogna.

Szél jött és megelt hervadó tudóm
a végtelenség fenyevesillatával.

Olyankor ráztam gúzsos szárnyamat,
kitörtem volna óriás terekre.
S ősökre néztem, gazdag és szabad,
aranyformáló régi mesterekre.

S gondoltam rá, ki jó százév után,
arcába tűz az új világ sugára.
S szent számalommal néz majd vissza rám,
kortól kifosztott, koldus dédapára.

A csavargó a halálra gondol

Uram, a tél bevett a templomdba.
Álltam vaspántos portádon belül
s ámulva néztem botra-font kezemre
sugárban omló fényességedet.
Térdelt a nép, én álltam egyedül,
úgy hallgattam, amit beszélt papod:
„Ez világot szívedben megutáljad
és úgy menj ki belőle meztelen —”

Uram, te ezt így nem akarhatod.

Tudom, hogy földed nagy területéből
egyetlen barlangod jutott nekem,
s megreng az is, ha viharod zenéje
végigrobajlik fenn a tölgyeken.
De ha tavaszod jó, enyém az erdő,
és jó hozzám az erdő: ennem ad,
rigószavaddal kelt a kora-reggel
s odvamba surran este sünfriad.
Gazdám, a nyár, az ősszel hullt levéllel
új őszig minden gondot eltemet:
mezítláb járom harmatos meződet
s verőfényed fűrösztü mellemet.
S ha kóborolni küld a nyugtalanság
s nótázva fut mellettem patakod,
kurjantással köszöntöm kék lakásod,
s fütyörészem s Uram, te hallgatod.
Zöld asztalomon vadgyümölcs az étel,
otthon-kínáló tűz nem int felém,
de mondd, volt-e valaha szép világod
valakié úgy, ahogy az enyém?

Ha menni kell, vállamról rongy-ruhámat
egy rándítással elhullathatom,
saruim szíja sem marad velem.
Uram, utálni nem tudom világod,
de indulhatok, amikor kívánod,
ígéd szerint: egészen meztelen.

A kertbe ment

Uram, én nem tudom, milyen a kerted,
a virágosod és a pázsitod.
Én nem tudom, virágok ültetését
ágyásaidban hogy igazítod.

Csak azt tudom, hogy kendőjét levette
júniusi vasárnap hajnalán,
beteg lábával és beteg szívével
bánatosan kertedbe ment anyám.

Uram, tele volt immár félelemmel,
sokszor riasztó árnyék lepte meg,
de szigony-eres, érdes két kezével

Valaki sír

Sokszor, ha állok künn az emberek közt,
az összevissza-városrengetegben,
zsongó hajókon, vásáracsarnokokban,
lázás zenéjű perron-forgatagban,
lélekriasztó, nyers rivalda-fényben –
egy síró hangot hallok mostanában.

Olykor megárad, néha föld alól jön,
úgy tántorog fel, mint a vészkiáltás
a csákányokra omló tárnamélyből.
És néha úgy nyög, mint pásztorgyerek,
aki napos magasból mélybe szédült
s a szakadékban fekszik összetörten.

És néha bűg lázadva és sötéten:
bukott szabadsághős a cella-vackon.
És néha úgy sír, mint én sírtam egyszer,
temetőszélen kisgyermek-koromban,
mikor az ég kigyúlt pokolpirosra,
a szomszédunkban asztagok ropogtak,
fekete perje-hullás verte arcom
és szállt a gyepre hurcolt bútorokra,
s fáztam sötétől és kísértetektől.

És néha sír szűkülve, mint az eb,
akit gonosz gazdája künt rekesztett,
lázal kaparja a pántos kaput,
borzongatott szőrére hull a hó
s ordasszagot szímmant az éjszakában –
Ó, lélek, néha hallak mostanában!

Hivogat a szél

A Rózsadombról fú a szél,
levelet űz és felleget.
– Gyere ki, vándor cimborám,
csatangolunk a fák során.
– A gond nem enged. Nem lehet.

Tetón a zápor megsuhog:
– Szeretőm voltál, ne tagadd.
Meleg-muzsikás éjjelen
sokat ölelkeztél velem.
– Ne hívj. Nincs időm. Nem szabad.

A villám felleget hasít
s dörren a csúcson: – Tűz vagyok.
Csúcs-kereső rokon-tüzem,
velem a szabadság üzen.
Hajrá a csúcra! – Hamvadok.

...Majd alszom perjefű alatt.
Idő nem űz és gond nem él.
És nem történik semmi sem.
Fény gyűl. Eső hull. Zúg a szél.

Az esküvő

S amikor már asztalhoz ült a násznép,
nagy messzeségből megjött az apa.
A csákóján, ahogy fogásra tette,
csillant az őszi erdők harmata.

Nem látta senki, amikor belibbent,
s nem tudta senki, hogy már köztük ül,
hogy szemben ül a párral s nézi lányát,

még gyomlálgatta volna kertemet.

A kicsi teste csupa nyugtalanság,
s most elgondolni nem tudom, hogy ül.
Virágosodban könyörülj meg rajta,
hogy szegény ne szenvedjen télenül.

Mezőiden ne csak virágmagot vess,
virágaid közé vegyíts gyomot,
hogy anyám keze gyomlálhassa kertet:
asphodelosod és liliod.

Mándoki Halász Zsóka: Szüret

A ragyogó madár

Kerested erdőn, bérceken,
fiatalságtól részegen.
Álmodtad és tudtad, hogy él,
különb madár a többinél:
elorzott minden drága színt,
smaragdot, türkizt és rubint,
szikrázóbb, mint a gyurgyalag,
begytollán bíboros szalag,
a kékcsókánál kékje szebb,
a jégmadárnál ékeesebb.
Véredben él, álmodban ég,
egyetlenegy gyönyörűség.
S míg mohón űzte két szemed,
futott, futott az életed...

S mikor fejedre hó szitál
s szemed téveszti már a színt
s a fényt nem bírja már
s a szép már nem dédelgeti:
egy suhogó hang meglegyint,
s tapogató kezre száll
s káprázó tollát kellei
a ragyogó madár!

Útravaló

A lélek,
mikor búcsúzva bontja szárnyait,
visz magával a földről valamit.

Eszmét, melyet világra ő hozott,
virágot, melyet ő virágoztatott.

Én Istenem, én mit vigyek neked?
Nem vihetek én mást, csak verseket.

Kiválasztok pár útamra valót,
a többinél tisztábban dalolót.

menyasszony-lányát, telhetetlenül.

És lassan ismét megmoccant az ajtó:
csillagjövészkor megjött nagymama.
Én Istenem, hogy is fog itt leülni,
szepegtető az úri lakoma.

A pihegéstől mozgott még a szája,
nehéz útról, a hegyről jött szegény.
Pár szál katalin-virág volt kezében
s az örök fehér kendő volt fején.

Nesztelenül leült az ó divánra
s ott hallgatott a nagy némák jogán.
Szeme kék fényel járt a vőlegényen,
az embersorba érett unokán.

S a drága párt oly élön átölelte
a halálból sugárzó szeretet,
hogy a szívük titkos delejre dobbant
és a szemük áldottan nevetett.

Heves májusi napon

Esőmagtalan ég. Nem szeretem.
Nyugati szél, hozz felleget nekem.
Ne vihartól feszülő tarajost:
fehér felhőket vágyom látni most.
Kúposak és csipkések legyenek,
és fényesek, mint a havas hegyek,
hogy míg megnőnek látókörömön
s én fényességükben gyönyörködöm,
érezzem: sík felett, nagymessze, túl
a fogarasi oromsor vonul.

Ada-Kalé

Diákok voltunk. Vitt hajónk
Turn' Severin felé.
Tavaszi napban ragyogott
Tündér Ada-Kalé.

Egy lány is jött velünk: Teréz,
báj s jókedv jött vele.
S tizenhétesztendőös szívem
sugárral volt tele.

Fény a vizen s fedélzeten,
s az arcnak fénye volt.
Lelkendező diák-szemek
itták a lánymosolyt.

Most más táj hangja hívogat:
komor, nagy tengeré.
S mögöttünk messze megragogy
az a mosoly s az Al-Duna,
s mint ifjuság szimbóluma:
tündér Ada-Kalé.

A túlsó partról

Visszajár-e, néma testvér, még a régi élvezet:
tüzet raktunk éjszakára künn az erdőn, nagy tüzet.
Izminkban élet égett, bátor lángu, szent öröm,
tudtuk, hogy az éj sötétje nem tör át a fénykörön.
Most bolyongunk és didergünk, néma testvér, s fájva fáj:
Nincsen tűz az alvilági rengetegben, csak homály,
múlt-emésztő vértelenség, vak homály.

S ahol ösvénnyel vár az égi rét,
zenét hallok majd, felséges zenét.

Barátom, aki már előre ment,
azt a zenét rég hallja odafent.

S ahogy azt a muzsikát hallgatom,
ezt a keveset rendre hullatom.

Az a zene csak vallatja velem:
Süket sor... nem merem... ezt sem merem.

S amikor, Uram, hozzád érkezem,
könnyű kezem miatt szégyenkezem.

A választottakból csak egy maradt,
az, melyben elfogtam egy sugarad.

Az, amelyikben elmondtam neked,
hogyan szerettem drága földedet.

S szólok: Csak ennyit hoztam. Ó, Uram,
ne ítélj meg nagyon szigoruan.

Mámortalanul

Nem zsong a lelkem. Nincsen mámora.
(Ó, ifjúság arany virágpóra!)
Tavaszt zenélő zsongás hogy legyen,
hol lomb alig hajt egy-egy ághegyen?

Hiába hull reá kövér eső,
ha revesedni kezdett lenn a tő.
Hiába jó kristályos éjszaka,
meg nem frissíti hulló harmata.

A hervadt ágon éji lepke ül,
s a nagy halálfejes surrog körül.

Imádság

Adj, Istenem, bölcsességet,
vágyaimnak csendességet,
illedelmes öregséget
s könnyű véget, könnyű véget.